

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/120/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4219201659
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4219201659.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v spore žalobcu: Sociálna poisťovňa, so sídlom Bratislava, Ul. 29. augusta 8-10, IČO: 30 807 484, proti žalovanému: Heineken Slovensko, a. s., Hurbanovo, Novozámocká 2, IČO: 36 528 391, zast. JUDr. Allanom Böhmom, advokátom, so sídlom v Bratislave, Jesenského 2, o zaplatenie 21.207,88 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 2. júna 2020 č. k. 7C/26/2019-377 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku, čo do zaplatenia sumy 16.084,30 eura potvrdzuje a v napadnutom výroku, čo do zaplatenia sumy 5.123,58 eura mení tak, že žalobu zamietá.

Žalobcovi sa priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 51,68%.

odôvodnenie:

1.1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 21.207,88 eura, a to v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia. O trovách konania rozhodol, že žiadna zo strán sporu nemá na náhradu trov konania právo. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 451 ods. 1, 2, § 454, § 456, § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 215 ods. 1, 2, § 167 ods. 1, 3 a 4 CSP a po oboznámení sa s návrhom spolu s prílohami, ako aj s celým obsahom spisového materiálu dospel k záveru, že medzi stranami sporu neboli pochybnosti o skutkovo relevantných skutočnostiach, ktoré tvoria základ predmetu konania, že prebiehal súdny spor v minulosti medzi žalobcom p. X. R., nar. XXXX a spoločnosťou Heineken Slovensko, a. s. ako žalovanou stranou, na základe žaloby OS Rimavská Sobota (na č. l. 321 a nasl. súdneho spisu), ktorý rozsudkom pod č. k. 11C/60/2005-213, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 07. 07. 2009 o tom, že zaviazal spoločnosť Heineken Slovensko, a. s. na zaplatenie sumy 23.745,269 eura (pôvodne v SKK) a náhradu trov konania na tom základe, že X. R. ako zamestnanec spoločnosti Heineken Slovensko, a. s. utrpel dňa 22. 05. 2003 o 20.15 hod. ťažký pracovný úraz na pracovisku, a to sladovne pivovaru spoločnosti Heineken v Rimavskej Sobote. Zo strany žalobcu neboli zistené nedostatky, zatiaľ čo zo strany spoločnosti Heineken došlo k zisteniu pochybení. Voči uvedenému rozhodnutiu sa odvolala spoločnosť Heineken Slovensko, a. s., ako aj ako vedľajší účastník Sociálna poisťovňa. Krajský súd v Banskej Bystrici svojím rozsudkom pod sp. zn. 11C 60/2005 (na č. l. 318 a nasl. súdneho spisu) potvrdil rozsudok OS Rimavská Sobota s tým, že uvedené rozhodnutie sa dňom 07. 07. 2009 stalo vykonateľným. Po právoplatnosti tohto rozhodnutia podal vedľajší účastník dovolanie, ktoré však bolo rozhodnutím NS SR pod sp. zn. 2Cdo 255/2009 právoplatné dňa 07. 03. 2011. Počas konania spoločnosť Heineken Slovensko, a. s. podala na OS Bratislava I. dňa 02. 05. 2012 žalobu, ktorou sa od Sociálnej poisťovne domáhala zaplatenia sumy 22.970,80 eura, o tejto žalobe OS Bratislava I. rozhodol tak, že podanú žalobu zamietol svojím rozsudkom zo dňa 07. 06. 2013. Ako je

zrejme z č. I. 284 a nasl. súdneho spisu, KS v Bratislave svojím rozhodnutím č. k. 5Co 1/2014-164 zamietajúce rozhodnutie OS Bratislava I. z 07. 06. 2013 č. k. 12C/194/2012-72 zmenil a rozhodol tak, že zaviazal Sociálnu poisťovňu zaplatiť spoločnosti Heineken Slovensko, a. s. sumu 22.970,80 eura s prísl. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 21. 03. 2016 a vykonateľnosť dňa 25. 03. 2016, bol to 1. rozsudok odvolacieho súdu v konaní. Na základe v tom čase právoplatného a vykonateľného rozsudku odvolacieho súdu v konaní zaplatila Sociálna poisťovňa spoločnosti Heineken Slovensko, a. s., celkom sumu 38.236,36 eura, a to istinu v sume 22.970,80 eura dňa 04. 05. 2016, úrok z omeškania v sume 10.141,98 eura dňa 26. 05. 2016, náhradu trov pôvodného konania v sume 2.756 eur dňa 04. 05. 2016 a náhradu trov právneho zastúpenia v pôvodnom konaní v sume 2.367,58 eura. NS SR v konaní vedenom pod sp. zn. 3Cdo 164/2016 (na č. I. 265 a nasl. súdneho spisu) rozhodol o podanom dovolaní tak, že zrušil rozhodnutie KS v Bratislave z 26. 01. 2016 pod sp. zn. 5Co 1/2014 (na č. I. 276 a nasl. súdneho spisu), ktorým rozhodnutím súdu bola Sociálna poisťovňa zaviazaná na zaplatenie spoločnosti Heineken Slovensko, a. s. sumy 22.970,80 eura s úrokom z omeškania vo výške 9,5% p. a. od 10. 09. 2011 do zaplatenia, ako aj náhrady trov konania a vec vrátil súdu na ďalšie konanie, uvedené rozhodnutie NS SR nadobudlo právoplatnosť dňa 21. 12. 2016. KS v Bratislave rozsudkom pod č. k. 5Co/65/2017 zo dňa 28. 03. 2017, ako je zrejme z č. I. 280 a nasl., potvrdil rozhodnutie OS Bratislava I. o zamietnutí žaloby. NS SR rozhodol na základe dovolania spoločnosti Heineken Slovensko, a. s. pod sp. zn. 3Cdo 163/2018 (na č. I. 253 a nasl. súdneho spisu) tak, že dovolanie proti rozsudku KS v Bratislave pod sp. zn. 5Co 65/2017 zo dňa 28. 03. 2017 odmietol, uvedené rozhodnutie NS SR nadobudlo právoplatnosť dňa 07. 01. 2019.

1.2. Súd v prejednávacom prípade posúdil žalobcom uplatnený nárok z hľadiska skutkovej podstaty získania bezdôvodného obohatenia, a to plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol v dôsledku rozhodnutia NS SR v konaní vedenom pod sp. zn. 3Cdo 164/2016 rozhodol o zrušení rozhodnutia KS v Bratislave z 26. 01. 2016 pod sp. zn. 5Co 1/2014 (ktorým rozhodnutím súdu bola Sociálna poisťovňa zaviazaná na zaplatenie spoločnosti Heineken Slovensko, a. s. sumy 22.970,80 eura s prísl. a náhrady trov konania) a vec vrátil KS v Bratislave, ktorý rozsudkom pod č. k. 5Co/65/2017 zo dňa 28. 03. 2017, ako je zrejme z č. I. 280 a nasl., potvrdil rozhodnutie OS Bratislava I. o zamietnutí žaloby. V okamihu poskytnutia peňažného plnenia v celkovej sume 38.236,36 eura v prospech účtu žalovanej spoločnosti Heineken Slovensko, a. s. dňa 04. 05. 2016 a dňa 26. 05. 2016, však žalobca v tomto konaní si z tohto nároku uplatnil len v sume 21.207,88 eura, ktorá suma pozostáva z nároku na úrok z omeškania v sume 10.141,98 eura, ktorý bol uhradený dňa 26. 05. 2016 (zo sumy 4.352,73 eura čiastočná úhrada úrazovej dávky za mimoriadne zvýšenie náhrady za bolesť, zo sumy 3.165,62 eura čiastočná úhrada úrazovej dávky za mimoriadne zvýšenie náhrady za sťažené spoločenské uplatnenie, zo sumy 2.623,63 eura ako úroku z omeškania z náhrady trov konania), náhrada trov pôvodného konania celkom v sume 11.065,90 eura, ktoré boli uhradené dňa 04. 05. 2016 (pozostáva zo sumy trov konania 3.093,32 eura, 2.849 eur, 2.756 eur a 2.367,58 eura). Na základe uvedených skutočností súd považoval uplatnený nárok za dôvodný v zmysle § 451 ods. 1 Obč. zákonníka, podľa ktorého platí, že kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia zákona platí, že bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, a preto žalobcovi priznal a žalovaného zaviazal podľa § 456 Obč. zák. na jeho vydanie. Súd v prejednávacom prípade vyhovel podanej žalobe a zaviazal spoločnosť Heineken Slovensko, a. s. na zaplatenie sumy 21.207,88 eura, aj keď došlo k opakovane vzneseným námietkam premĺčania zo strany spoločnosti Heineken Slovensko, a. s. aj s poukazom na Nález ÚS SR sp. zn. II. ÚS 18/2016. Vo vzťahu k vznesenej námietke premĺčania sa súd nestotožnil s obranou žalovanej spoločnosti, keď žalovaná spoločnosť poukázala na rozhodnutia súdov SR, podľa ktorých začína plynúť lehota na vydanie BO už vyhlásením zrušujúceho rozhodnutia (rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo 124/2002). Súd mal však za to, že neskoršou rozhodovacou praxou NS SR tento názor bol prekonaný. Z obsahu spisového materiálu, a to 5 M Cdo 17/2009 na č. I. 237 a nasl. súdneho spisu je zrejme, že tak, ako v citovanom náleze II. ÚS 18/2016 je skonštatované, že jedine na základe mimoriadneho dovolania podaného gen. prok. SR v konaní 5 M Cdo 17/2009 NS SR vo svojom rozhodnutí práve k otázke začiatku plynutia subjektívnej dvojiročnej lehoty podľa § 107 ods. 1 Obč. zák. v závere rozhodnutia jednoznačne ustálil, že k získaniu BO na strane povinného subjektu došlo až právoplatnosťou nového rozhodnutia vo veci samej, a to v prejednávacom prípade rozhodnutím KS v Bratislave pod č. k. 5Co 65/2017-211, ktoré rozhodnutie nie je svojím charakterom deklaratorným, ale konštitutívnym a nadobudlo právoplatnosť dňom 18. 05. 2017 a žaloba bola súdu doručená už skôr, a to dňa 07. 05. 2011 (správne malo byť 07. 05. 2019), t. j. ešte pred uplynutím 2-ročnej subjektívnej lehoty podľa § 107 ods. 1 Obč. zák. Záverom súd k tejto argumentácii poznamenal, že neskorším rozhodnutím NS SR, t. j. zo dňa 23. 11. 2010 možno mať za to, že skorší právny záver z rozhodnutia NS SR 3Cdo 124/2002 bol týmto rozhodnutím prekonaný. Súd námietky

žalovanej spoločnosti považoval len za účelové, a preto nemohol prihliadnuť k námietke žalovanej spoločnosti, ktorá pri zdôvodnení svojho stanoviska vo vzťahu k plynutiu subjektívnej premlčacej lehoty poukázala na Nález ÚS SR II. ÚS SR 18/2016, nakoľko vo všeobecnosti platí, že v prejednávacom prípade na základe sťažnosti sa kládol dôraz skôr na prietahy v konaní a je potrebné prihliadať aj k tomu, že to-ktoré rozhodnutie zaväzuje v tej-ktorej právnej veci a ako samotný ÚS SR uviedol, nie je oprávnený preskúmať ani posudzovať právne závery všeobecných súdov, tieto nezastupuje. O trovách konania súd rozhodol podľa § 251 CSP a o nároku na náhradu trov konania rozhodne v zmysle ustanovenia § 262 ods. 1 CSP s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Žalobca si uplatnil nárok na zaplatenie sumy 21.207,88 eura, ako aj s nárokom na náhradu trov konania. Súd v tomto konaní procesne úspešnej strane sporu - žalobcovi priznal nárok v sume 21.207,88 eura, v konaní úspešná strana sporu si uplatnila nárok na náhradu trov konania a na základe uvedených súd o nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že procesne úspešnej strane sporu priznal nárok na náhradu trov v plnom rozsahu, a to vo výške 100% v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 CSP.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, odôvodniac ho nesprávnym právnym posúdením veci. Právny titul uplatnený žalobcom, ani požadovanú sumu v konaní nenamietajú, namietajú, že nárok žalobcu je premlčaný z dôvodu márneho uplynutia subjektívnej premlčacej doby a z tohto dôvodu žiadajú žalobu zamietnuť. Pôvodné konanie sa medzi nimi viedlo pred Okresným súdom Bratislava I ako súdom prvého stupňa, Krajským súdom v Bratislave ako súdom odvolacím a Najvyšším súdom Slovenskej republiky ako súdom dovolacím na základe žaloby zo dňa 30. 04. 2012 (ďalej len pôvodné konanie). V pôvodnom konaní najprv Okresný súd Bratislava I ich žalobu zamietol, potom Krajský súd v Bratislave jeho rozhodnutie na základe ich odvolania svojím prvým rozsudkom v pôvodnej veci zmenil tak, že ich žalobe vyhovel, následne Najvyšší súd Slovenskej republiky prvý rozsudok Krajského súdu v Bratislave v pôvodnej veci zrušil, na čo Krajský súd v Bratislave svojím druhým rozsudkom v pôvodnej veci potvrdil zamietnutie žaloby. Na záver v pôvodnej veci podali dovolanie, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol (uznesenie č. k. 3Cdo/163/2018 zo dňa 28. 11. 2018). Dôvodom pôvodného konania bolo to, že žalobca im odmietal zaplatiť titulom poistného plnenia čiastku, ktorú ich bývalému zamestnancovi zaplatili na základe rozhodnutí Okresného súdu v Rimavskej Sobote a Krajského súdu v Banskej Bystrici v ďalšom predchádzajúcom konaní, v ktorom ich bývalý zamestnanec žaloval, a v ktorom bol žalobca v tomto konaní jeho vedľajším účastníkom na ich strane. Toto ďalšie predchádzajúce konanie však s predmetnou vecou nemá priamy právny súvis. Prvý rozsudok odvolacieho súdu v pôvodnom konaní (rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 5Co/1/2014-164 zo dňa 26. 01. 2016) tak bol v zmysle § 451 ods. 1 OZ právnym dôvodom, na základe ktorého im žalovaný plnil, a ktorý odpadol. Plnenie na základe prvého rozsudku odvolacieho súdu v pôvodnom konaní ako právneho dôvodu, ktorý odpadol, ktoré od žalobcu obdržali v dňoch 04. 05. 2016 a 26. 05. 2016, pozostávalo z istiny vo výške 22.970,80 eura zaplatenej dňa 04. 05. 2016, úroku z omeškania vo výške 10.141,98 eura zaplateného dňa 26. 05. 2016, náhrady trov pôvodného konania vo výške 2.756 eur zaplatenej dňa 04. 05. 2016, náhrady trov právneho zastúpenia v pôvodnom konaní vo výške 2.367,58 eura, zaplatenej k rukám ich právneho zástupcu dňa 04. 05. 2016. V tomto konaní si žalobca z plnenia, ktoré im zaplatil na základe medzitým zrušeného prvého rozsudku odvolacieho súdu v pôvodnom konaní na vydanie uplatňuje len jeho časť, a to časť istiny priznanej prvým rozsudkom odvolacieho súdu v pôvodnom konaní vo výške 5.942,32 eura (žalobca ju označil ako trovy konania, v tejto časti ale nejde o trovy pôvodného súdneho konania vedeného medzi žalobcom a nimi, teda účastníkmi pôvodného a tohoto konania, ale o trovy konania vedeného medzi nimi a ich zamestnancom o náhradu škody na zdraví spôsobenej pracovným úrazom, ktoré mu nahradili), úrok z omeškania vo výške 10.141,98 eura, náhradu trov pôvodného konania vo výške 2.756 eur a náhradu trov právneho zastúpenia v pôvodnom konaní vo výške 2.367,58 eura. Skutkový stav veci nebol medzi účastníkmi sporný a takto ho správne ako základ svojho rozhodnutia ustálil aj súd prvej inštancie. Problémom napadnutého rozhodnutia je právne posúdenie veci, a to konkrétne otázky začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby, jej uplynutia pred podaním žaloby a následnej dôvodnosti a oprávnenosti ich námietky premlčania nároku žalobcu. Žalobca tvrdí, a toto tvrdenie si v napádanom rozsudku osvojil aj súd I. inštancie, že subjektívna aj objektívna premlčacia lehota na vydanie bezdôvodného obohatenia v prípade zrušenia rozsudku odvolacieho súdu neplynú od okamihu právoplatnosti zrušujúceho uznesenia dovolacieho súdu, ktorým sa tento právoplatný rozsudok zrušuje, ale až od okamihu opätovného právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Má za to, že skutková podstata bezdôvodného obohatenia a následného začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby je v danom prípade v zákone jasne definovaná a je pozoruhodné, že súdy v súčasnosti vôbec dokážu v tejto veci zaujímať protichodný výklad § 451 ods.

1 v spojení s § 107 ods. 1 OZ, ako je ich celkom zrejmy jazykový význam. Ustanovenie § 451 ods. 1 OZ určuje, že za bezdôvodné obohatenie sa považuje plnenie z právneho dôvodu, ktorý odpadol. Je nepochybné, že právnym dôvodom, ktorý odpadol, je v prejednávanej veci prvý rozsudok odvolacieho súdu v pôvodnom konaní. Rovnako je nepochybné, že tento právny dôvod odpadol právoplatnosťou uznesenia dovolacieho súdu, ktorým bol prvý rozsudok odvolacieho súdu v pôvodnom konaní zrušený. Právoplatnosť zrušujúceho uznesenia dovolacieho súdu nastala dňa 21. 12. 2016. Podľa § 107 ods. 1 OZ platí, že právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Je nepochybné, že o odpadnutí právneho dôvodu sa žalobca dozvedel doručením a nadobudnutím právoplatnosti zrušujúceho uznesenia dovolacieho súdu, nie neskorším právoplatným opätovným rozhodnutím vo veci samej. Žalobca sa na podporu svojho právneho názoru na spornú otázku v predmetnej veci dovoľával aplikácie publikovaného právneho názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 5 M Cdo/17/2009, s čím sa stotožnil aj súd prvej inštancie. Tento právny názor sa však na jednej strane výrazne odchyľil ako od zrejmeého jazykového významu § 451 ods. 1 v spojení s § 107 ods. 1 OZ, tak aj od predchádzajúcej rozhodovacej praxe súdov, vrátane samotného Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Navyše, bol tento právny názor neskôr jednoznačne korigovaný právnym názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky na túto právnu otázku vyjadreným v jeho publikovanom náleze vo veci sp. zn. II. ÚS 18/2016. Rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, odhladnuc od toho, že je nesprávne už len z pohľadu vadnej aplikácie zrejmeého platného práva, porušuje princíp právnej istoty a tým aj ich Ústavou Slovenskej republiky garantované právo, pretože v právnej otázke, ktorá je medzi účastníkmi predmetom sporu, nerešpektuje v obdobnej veci publikovaný právny názor Ústavného súdu Slovenskej republiky, na ktorý v konaní poukázali a nadraduje mu skorší právny názor všeobecného súdu. Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky bol totiž publikovaný právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jasne a jednoznačne logicky správne korigovaný tak, že podľa Ústavného súdu Slovenskej republiky sú prípadmi, kedy pri zrušených právoplatných rozsudkoch odvolacích súdov o bezdôvodné obohatenie nejde, len tie, kedy bolo zrušeným rozsudkom odvolacieho súdu priznané plnenie majúce pôvodne základ v hmotnom práve, a teda v prípadoch, kedy dovolací súd takýto rozsudok zrušil, ale v obnovenom konaní bol rovnaký nárok priznaný opäť. Podľa nálezu ústavného súdu v takýchto prípadoch platí, že v medziobdobí od času, kedy bol právoplatný rozsudok odvolacieho súdu zrušený až do opätovného právoplatného rozhodnutia v takejto veci, nejde o bezdôvodné obohatenie, ak mal takýto nárok oporu v hmotnom práve a dovolacím súdom zrušený rozsudok nižšieho stupňa tak mal ohľadom sporného nároku nevyhnutne len deklaratórny charakter. Ak však v obnovenom konaní uplatnený nárok žalobcu, na základe ktorého sa medzičasom plnilo, potvrdený nie je, ale dôjde k zamietnutiu žaloby, čo je presne prípad veci prejednávanej v tomto konaní, nemal prvý rozsudok odvolacieho súdu v pôvodnom konaní charakter deklaratórny, ale bol nesprávny, a teda z pohľadu citovaného nálezu Ústavného súdu konštitutívny. Pôvodne priznaný nárok tak v čase vydania zrušeného rozsudku neexistoval, nemal oporu v platnom hmotnom práve a o bezdôvodné obohatenie pôjde a toto bezdôvodné obohatenie vzniká, ak sa na základe zrušeného rozsudku plnilo, a to okamihom, kedy je takýto rozsudok zrušený, nie okamihom, kedy sa ďalšie konanie nasledujúce po rozhodnutí dovolacieho súdu skončilo, či už v merite veci, alebo nie. Zároveň súd prvej inštancie vôbec nezohľadnil skutočnosť, že žalobca sa v tomto konaní domáha aj vydania náhrady trov pôvodného konania a trov právneho zastúpenia vo výške 5.123,78 eura, prisúdených im v pôvodnom konaní. Vo veci trov konania ide o nárok, ktorý je medzi účastníkmi vždy a jednoznačne konštitutívny, pretože sa neriadi právom hmotným, ale procesným a existuje len na základe rozhodnutia súdu v príslušnom konaní. Bez ohľadu na to, či má v spornej právnej otázke na právny základ nároku žalobcu, to jest, či ide v prípade v pôvodnom konaní nimi žalovaného a prijatého plnenia o následné bezdôvodné obohatenie žalovaného na jej úkor a začatie plynutia premlčacej doby, pravdu žalobca alebo žalovaný, v otázke vydania trov pôvodného konania o bezdôvodné obohatenie nepochybne ide, pretože právny dôvod v tomto prípade odpadol zrušením prvého rozsudku odvolacieho súdu v pôvodnom konaní dovolacím súdom a v obnovenom konaní sa o trovách celého konania rozhoduje vždy nanovo. V časti 5.123,78 eura, teda v tej, v ktorej žalobca požaduje vydanie žalovanej pôvodne nahradených trov konania, tak už bolo pokračovanie pôvodného konania po prvom uznesení dovolacieho súdu v pôvodnom konaní z pohľadu ich povinnosti vrátiť takto priznanú náhradu trov konania úplne irelevantné, a to aj z pohľadu uvedeného nálezu ústavného súdu a v tejto časti žalobou uplatneného nároku je tento premlčaný bez akejkoľvek pochybnosti, nech sa vyššie uvedený právny názor ústavného súdu v predmetnej veci ohľadne nášho nároku vo veci samej v pôvodnom konaní vykladá a aplikuje akokoľvek. Z uvedených dôvodov je zrejme, že napadnutý rozsudok je založený na nesprávnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie, a to v právnej otázke začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby, v ktorej ako platné právo, tak aj aktuálne judikovaný právny názor ústavného súdu, nepripúšťa iné rozhodnutie,

ako zamietnutie žaloby, preto žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobu zamietol a priznal mu náhradu trov celého konania v plnom rozsahu.

3. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že je jednoznačne zrejmé, že ich nárok, uplatnený v tomto súdnom konaní - dňa 03. 05. 2020 (správne malo byť 03. 05. 2019), nie je premlčaný. NS SR uznesením z 08. 12. 2016 zrušil rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 26. 01. 2016 a súčasne vec vrátil tomuto druhostupňovému súdu na ďalšie konanie, preto až právoplatnosťou ďalšieho rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. 03. 2017, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, a ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 18. 05. 2017, podľa ich názoru a tiež podľa názoru súdu prvej inštancie, až vtedy začala plynúť premlčacia doba na uplatnenie ich práva o zaplatenie sumy 21.207,88 eura, pretože vtedy právoplatne skončilo súdne konanie vo veci samej. Tiež platia ich vyjadrenia týkajúce sa plynutia premlčacej doby, uvedené v žalobnom návrhu z 03. 05. 2019 a zotrváva aj na ich písomných vyjadreniach v priebehu konania. Poukázal na ustanovenia § 470 ods. 1, § 159, § 372, § 449 a § 450 CSP, z ktorých vyplýva, že o tom istom spore nemôže na súde prebiehať iné konanie, ak by tomu tak bolo, súd zastaví konanie, ktoré sa začalo neskôr. V odvolacom konaní nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou. Poukázal na to, že NS SR ako súd dovolací v súlade s § 449 ods. 3 CSP mohol zmeniť napadnuté rozhodnutie (v tomto prípade rozsudok Okresného súdu Bratislava z 26. 01. 2016), pretože by bol dospel súčasne k záveru, že dovolanie Sociálnej poisťovne bolo dôvodné a súčasne, ak by bol mal za to, že sám môže rozhodnúť vo veci. V tomto prípade však NS SR, ako súd dovolací v súlade s § 449 ods. 1 a § 450 CSP, uznesením z 08. 12. 2016 zrušil napadnuté rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave z 26. 01. 2016 a súčasne vec vrátil tomuto odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Teda, vec nebola právoplatne skončená na dovolacom súde a bola vrátená na odvolacie konanie. Keďže však NS SR - ako dovolací súd vo svojom uznesení sp. zn. 3 Cdo 164/2016 z 08. 12. 2016 dospel k záveru, že sám nemôže rozhodnúť vo veci, rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5Co 1/2014 z 26. 01. 2016 zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie. Z toho dôvodu uvedený prípad právoplatne neskončil vydaním a doručením uznesenia NS SR sp. zn. 3 Cdo 164/2016 z 08. 12. 2016 a z toho dôvodu nadobudnutím právoplatnosti tohto uznesenia NS SR z 08. 12. 2016 (dňa 21. 12. 2016) ešte v tom čase neodpadol právny dôvod, na základe ktorého žalobkyňa - Sociálna poisťovňa plnila žalovanému. Preto ani nemohla začať plynúť subjektívna premlčacia doba, pretože ešte ani nebolo zrejmé, či šlo o bezdôvodné obohatenie. Uvedené právoplatné uznesenie NS SR z 08. 12. 2016 nebolo ešte právnym dôvodom na uplatnenie nároku žalobcu proti žalovanému na vrátenie jemu vyplatených súm. Až nadobudnutím právoplatnosti druhého rozsudku odvolacieho súdu - Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5Co/65/2017-211 z 28. 03. 2017, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 18. 05. 2017, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej tak, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, ktorým bola žaloba zamietnutá, nastala skutočnosť, že žalobca sa dozvedel o tom, že došlo k plneniu z právneho dôvodu, ktorý odpadol a až od 18. 05. 2017 začala plynúť subjektívna premlčacia doba na uplatnenie práva žalobcu - Sociálnej poisťovne proti žalovanému - na vrátenie (časti) vyplatených súm. Z toho dôvodu žalobca nesúhlasí s tvrdením a s argumentáciou žalovaného uvedeného v jeho odvolaní, v ktorých uvádza začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby už od právoplatnosti uznesenia NS SR z 08. 12. 2016, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 21. 12. 2016. Z toho dôvodu je žalobca toho názoru, ako to prezentoval aj v súdnom konaní pred súdom prvej inštancie, že začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby začal až nadobudnutím právoplatnosti nového rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5Co/65/2017-211 z 28. 03. 2017, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 18. 05. 2017 a ktorý potvrdil prvostupňový rozsudok Okresného súdu Bratislava I č. k. 12C/194/2012-72 zo dňa 07. 06. 2013, ktorým bol zamietnutý návrh žalobcu. To znamená, že až právoplatnosťou tohto ďalšieho druhostupňového rozsudku Krajského súdu v Bratislave dňom 18. 05. 2017 právoplatne skončilo súdne konanie vo veci samej, a preto až týmto dňom mohla začať plynúť subjektívna premlčacia doba, pretože až týmto dňom právne odpadol dôvod na plnenie a až týmto dňom sa dala zistiť výška a jednotlivé plnenia, ktoré plnil t. č. žalobca žalovanému. V bodoch 19. a 20. odvolania žalovaný tvrdí, že subjektívna premlčacia doba na nárok na náhradu trov pôvodného konania (žalovaný mal zrejme na mysli súdne konanie na Okresnom súde Bratislava I č. k. 12C 194/2012, Krajskom súde v Bratislave sp. zn. 5Co 1/2014) začala plynúť určite právoplatnosťou uznesenia NS SR sp. zn. 3 Cdo 164/2016 z 08. 12. 2016, ktorým NS SR zrušil napadnuté rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 5Co 1/2014 z 26. 01. 2016 a vec vrátil tomuto odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Podľa názoru žalovaného už právoplatnosťou tohto uznesenia NS SR ide vo veci trov konania o nárok, ktorý je medzi účastníkmi vždy a jednoznačne konštitutívny, pretože sa neradi právom hmotným, ale procesným a existuje len na základe rozhodnutia v príslušnom konaní. Žalobca ani v tejto časti nesúhlasí s argumentáciou žalovaného, pretože je toho názoru, a svedčí tomu aj znenie a výklad § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, že príslušenstvom pohľadávky sú aj trovy konania. Podľa

výkladu k predmetnému ustanoveniu sa príslušenstvo pohľadávky riadi právnym režimom pohľadávky. Z uvedeného vyplývajú tie isté skutočnosti o začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby, ako u samotnej pohľadávky (istiny). Rozsudok súdu prvej inštancie pokladá žalobca za právne a vecne správny, ktorý dostatočne jasne, zrozumiteľne a jednoznačne právne odôvodnil svoje rozhodnutie. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok. Žalobca si neuplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

4. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou - žalovaným, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom podaného odvolania (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby jeho zopakovania alebo doplnenia (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v časti podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť a v časti podľa § 388 CSP zmeniť a žalobu zamietnuť.

5. Žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy vo výške 21.207,88 eura do troch dní od právoplatnosti rozsudku, pričom zaplatenia tejto sumy sa domáhal titulom bezdôvodného obohatenia, pretože žalovanému plnil na základe rozhodnutia súdu, ktoré bolo neskôr zrušené, teda došlo k bezdôvodnému obohateniu z dôvodu, ktorý neskôr odpadol. Suma 21.207,88 eura pritom pozostávala zo sumy 3.093,32 eura ako náhrady trov konania, na zaplatenie ktorej bol žalovaný zaviazaný (na základe rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16Co 98/2009), zo sumy 2.849 eur ako náhrady trov konania žalovaného v konaní na Okresnom súde Rimavská Sobota, zo sumy 2.756 eur ako náhrady trov konania skončeného rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5Co/1/2014, zo sumy 2.367,58 ako náhrady trov právneho zastúpenia skončeného rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 5Co/1/2014, zo sumy 4.352,73 eura ako úroku z omeškania z vyplatenej úrazovej dávky - za mimoriadne zvýšenie náhrady za bolesť, zo sumy 3.165,62 eura ako úroku z omeškania z vyplatenej úrazovej dávky za mimoriadne zvýšenie náhrady za SSU a zo sumy 2.623,63 eura ako úroku z omeškania z náhrady trov konania spolu vo výške 5.942,32 eura (3.093,32 eura + 2.849 eur). Keďže žalovaným bola v priebehu konania vznesená námietka premlčania, rozhodujúcim pre posúdenie danej veci bolo posúdenie otázky premlčania, a to začatie plynutia subjektívnej doby v prípade bezdôvodného obohatenia plnením z dôvodu, ktorý neskôr odpadol, teda, či začína plynúť už zrušujúcim rozhodnutím dovolacieho súdu alebo až novým právoplatným rozhodnutím vo veci po zrušení skoršieho rozhodnutia dovolacím súdom. Objektívna premlčacia doba sporná v konaní nebola.

6. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

7. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

8. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania (okrem prípadov uvedených v ustanovení § 379 CSP), tak aj dôvodmi podaného odvolania. Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu.

9. Touto problematikou sa v rozhodnutiach zaoberal NS SR, ako aj Ústavný súd SR, z ktorých vyplýva nasledovné:

10.1. V rozsudku NS SR sp. zn. 3Cdo 124/2002 najvyšší súd uviedol, posúdenie, či medzi účastníkmi ide o vzťah z bezdôvodného obohatenia, závisí od naplnenia znakov skutkovej podstaty hmotnoprávnej normy - ustanovenia § 451 ods. 1 a 2 OZ. Týmito znakmi je jednak skutočnosť, že obohatený získal

majetkový prospech, t.j. že v jeho majetku došlo buď k zvýšeniu, alebo k zníženiu pasív, prípadne sa jeho majetkový stav nezmenšil, hoci by sa tak za bežných okolností stalo a ďalej, že právny dôvod plnenia buď na jeho strane od začiatku neexistoval, alebo dodatočne odpadol, či mu bolo plnené z neplatného právneho dôvodu, alebo získal majetkový prospech z nepoctivých zdrojov. Pri naplnení obidvoch týchto znakov mu vzniká povinnosť vydať to, o čo sa bezdôvodne obohatil a právo toho, na úkor ktorého k obohateniu došlo, požadovať vydanie tohto plnenia (§ 456 OZ). Inštitút bezdôvodného obohatenia vyjadruje totiž zásadu občianskeho práva, že nikto sa nesmie bezdôvodne obohatiť na úkor iného, a pokiaľ k tomu dôjde, je povinný takto získaný prospech vrátiť.

10.2. O bezdôvodné obohatenie získané plnením, ktorého právny dôvod odpadol, pôjde tiež v prípade poskytnutia a prijatia plnenia na základe právoplatného a vykonateľného súdneho rozhodnutia (prípadne aj na základe jeho výkonu podľa príslušných ustanovení piatej časti OSP), ktoré bolo neskôr - v rámci mimoriadneho opravného prostriedku (obnovy konania, dovolania, či mimoriadneho dovolania) - zrušené. Vo všetkých týchto prípadoch môže dôjsť potom k novému prejednaniu veci a k vydaniu rozhodnutia, ktoré je buď totožné alebo iné, než rozhodnutie pôvodné, ktoré bolo dôvodom pre plnenie a splnenie si hmotnoprávnej povinnosti. Tento právny dôvod teda trvá aj v prípade zrušenia rozsudku, ktorý ho deklaroval, takže v takomto prípade nemožno hovoriť o bezdôvodnom obohatení až dovtedy, kým súd opätovne nevydá svoje deklaratívne rozhodnutie o pôvodne uplatnenom nároku.

10.3. Podobným prípadom je aj priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (tzv. materiálna satisfakcia), ktorej základ a výšku určuje iba súd konštitutívnym rozhodnutím (len týmto okamihom vzniká záväzok) nezávisle od výšky náhrady žiadanej navrhovateľom (v pôvodnom konaní), a to podľa kritérií ustanovených v § 13 ods. 3 OZ. Preto len po právoplatnosti rozsudku vo veci samej (o základe a výške peňažnej satisfakcie), vynesennom po zrušujúcom rozsudku dovolacieho súdu sa prípadne možno domáhať vrátenia pôvodného plnenia. Súd v tomto konaní musí vykonať dôkazy podľa rozsudku dovolacieho súdu, aby opätovne posúdil satisfakčný peňažný nárok subjektu, ktorého osobnostné právo bolo dotknuté neoprávneným zásahom a len v závislosti od toho možno posúdiť, či a v akom rozsahu došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia na jeho strane, prijatím poskytnutého plnenia na základe pôvodného a neskôr zrušeného súdneho rozhodnutia. Túto základnú otázku teda súd nie je oprávnený riešiť ako otázku predbežnú, priamo v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia.

10.4. Z uvedeného vyplýva, že v danom prípade k získaniu bezdôvodného obohatenia na strane povinného subjektu (odporcu) došlo až vydaním (právoplatnosťou) nového, návrh zamietajúceho rozhodnutia o veci ochrany osobnosti a v jeho rámci aj o peňažnej satisfakcii. Tento záver má podstatný význam tiež pre posúdenie prípadnej námietky premlčania práva odporcom na vrátenie plnenia poskytnutého navrhovateľom podľa neskôr zrušeného právoplatného a vykonateľného rozhodnutia.

11. V rozhodnutí NS SR sp. zn. 5 M Cdo 17/2009, zaoberajúcom sa touto problematikou NS SR uviedol, že podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov. Podstatou bezdôvodného obohatenia je zákonom stanovená povinnosť toho, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, toto obohatenie vydať tomu, na koho úkor bol predmet bezdôvodného obohatenia získaný. Predpokladom zodpovednosti za získané bezdôvodné obohatenie nie je protiprávne konanie obohateného ani jeho zavinenie, ale objektívne vzniknutý stav obohatenia, ku ktorému došlo spôsobom, ktorý právny poriadok neuznáva. Skutková podstata bezdôvodného obohatenia získaného plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, dopadá na tie prípady, keď v okamžiku poskytnutia plnenia existoval právny dôvod plnenia, ktorý však následne, v dôsledku ďalšej právnej skutočnosti, stratil svoje právne účinky (odpadol). Okamžikom odpadnutia právneho dôvodu sa poskytnuté plnenie stáva bezdôvodným obohatením. Inštitút bezdôvodného obohatenia vyjadruje totiž zásadu občianskeho práva, že nikto sa nesmie bezdôvodne obohatiť na úkor iného, a pokiaľ k tomu dôjde, je povinný takto získaný prospech vrátiť. Pokiaľ ide o posúdenie otázky začiatku behu premlčacej doby v prípade bezdôvodného obohatenia získaného plnením z právneho dôvodu, ktorý následne odpadol, je potrebné poukázať na ustanovenie § 107 Občianskeho zákonníka, ktorý túto otázku rieši vo všeobecnej rovine. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až § 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovolá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo na

vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo (§ 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka). V prvom odseku tohto ustanovenia je upravená tzv. subjektívna premlčacia doba, v odseku druhom premlčacia doba objektívna. Vzájomný vzťah týchto dvoch premlčacích dôb je taký, že ak skončí beh jednej z nich a je vznesená námietka premlčania, právo sa premlčí a nemožno ho priznať. Premlčanie nevedie k zániku práva, bráni však jeho vymožitelnosti. Pre začiatok behu dvojročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodný deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že došlo na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal. Pre záver dozvedieť sa o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a o tom, kto ho získal, je vždy rozhodujúce zistenie skutkového stavu v konkrétnom prípade. Je potrebné prisvedčiť mimoriadnemu dovolateľovi, že súdy sa v konaní nesprávne vysporiadali s otázkou okamihu začatia plynutia premlčacej doby na uplatnenie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia z plnenia, ktorého právny dôvod odpadol. V prejednávanej veci bolo potrebné zodpovedať otázku, k akému okamžiku je potrebné datovať počiatok behu premlčacej doby, teda i to, kedy sa žalovanými prijaté plnenie (poskytnuté žalobcom na základe následne zrušeného rozhodnutia súdu - súdneho zmiernu) stalo bezdôvodným obohatením. Dovolací súd, ako to už ostatne vyslovil i v mimoriadnom dovolaní citovanom rozsudku sp. zn. 3 Cdo 124/2002, súhlasí v predmetnej veci so záverom generálneho prokurátora, že premlčacia doba na vydanie bezdôvodného obohatenia, ako plnenia poskytnutého na základe právoplatného súdneho rozhodnutia (zmiernu), ktoré bolo neskôr zrušené rozhodnutím odvolacieho súdu (návrh na zrušenie uznesenia o schválení zmiernu plní funkciu právoplatného súdneho rozhodnutia a je ďalším prostriedkom procesnej ochrany účastníka pôvodného konania), začala plynúť až právoplatnosťou nového rozhodnutia vydaného vo veci samej o tomto plnení. Premlčanie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia vzniknutého tým, že pôvodný rozsudok, na základe ktorého sa plnilo, bol po zrušujúcom rozhodnutí nahradený novým rozsudkom, začína plynúť jeho vyhlásením. Doručenie zrušujúceho rozhodnutia súdu teda nie je tým okamihom, ktorým dochádza k získaniu bezdôvodného obohatenia, a preto nemožno od neho počítať plynutie premlčacej doby. O bezdôvodné obohatenie získané plnením, ktorého právny dôvod odpadol, pôjde tiež v prípade poskytnutia plnenia na základe právoplatného a vykonateľného súdneho rozhodnutia (zmiernu, ktorého účinky uznesenia o schválení sú rovnaké ako pri právoplatnom rozsudku), ktoré bolo neskôr, v rámci konania o mimoriadnom opravnom prostriedku (obnovy konania, dovolania, či mimoriadneho dovolania), zrušené. Vo všetkých týchto prípadoch môže dôjsť k novému prejednávaniu veci a k vydaniu rozhodnutia, ktoré je buď totožné alebo iné, než rozhodnutie pôvodné, ktoré bolo dôvodom pre plnenie a splnenie si hmotnoprávnej povinnosti. Tento právny dôvod trvá aj v prípade zrušenia rozsudku (zmiernu), ktorý ho deklaroval, takže v takomto prípade nemožno hovoriť o bezdôvodnom obohatení až dovtedy, kým súd opätovne nevydá rozhodnutie o uplatnenom nároku. V danom prípade súdny zmier bol uzavretý medzi účastníkmi konania, v konaní o vydaní transformačného podielu, vedenom na Okresnom súde v Dunajskej Strede pod sp. zn. 7C 313/1993. Na návrh žalobcu o obnovu konania a zrušenie súdom schváleného zmiernu, súd prvej inštancie rozhodol tak, že zrušil zmier uzavretý medzi účastníkmi konania a v merite veci pod sp. zn. 7C 119/1996 ďalej pokračoval. Rozsudkom Okresného súdu v Dunajskej Strede z 19. marca 2007 č. k. 7C 119/1996-589, potvrdeného rozsudkom Krajského súdu v Trnave zo 7. februára 2006 sp. zn. 9Co 188/2005 určil, že právny predchodca žalobcov I až III (žalovaní v tomto konaní) nebohý K. M. splnil v čase nadobudnutia vecí uvedených v rozsudku, v rámci exekučného konania vedeného Exekučným úradom v D., súdnym exekútorom JUDr. R. V. pod č. Ex 143/1996, podmienky na vydanie majetkového podielu vo výške 309.710 Sk. Zároveň súd určil, že J. M. splnil v čase nadobudnutia uvedených vecí v rámci exekučného konania vedeného Exekučným úradom v D., súdnym exekútorom JUDr. R. V., pod č. Ex 143/1996 podmienky na vydanie majetkového podielu vo výške 229.625 Sk. Vo zvyšku súd žalobu zamietol. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 22. marca 2006. Z uvedeného vyplýva, že k získaniu bezdôvodného obohatenia na strane povinného subjektu došlo až právoplatnosťou nového rozhodnutia vo veci samej, v ktorom bolo rozhodované o vydaní transformačného podielu, pričom v rozhodnutí bola riešená aj otázka plnenia v rámci exekučného konania. Až týmto „novým“ rozsudkom skončilo konanie o vydaní majetkového podielu a náhrady za zbúrané budovy v hodnote 2.758.751 Sk a týmto rozhodnutím súdu o pôvodne uplatnenom nároku, vydanom v pokračujúcom „obnovenom“ konaní, po zrušení súdom schváleného zmiernu, odpadol právny dôvod exekúciou vykonaného práva. Teda premlčanie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia v danom prípade začalo plynúť až od vyhlásenia nového rozhodnutia posudzujúceho tento nárok, a nie doručením zrušujúceho rozhodnutia súdu.

12.1. V rozhodnutí II. ÚS 18/2016 z 09. 02. 2017 ústavný súd uviedol, že právne stanovisko krajského súdu v danej veci, podľa ktorého v danom prípade na rozhodnutie o žalobe sťažovateľov domáhajúcich sa vydania bezdôvodného obohatenia nepostačuje zistenie, že právoplatné rozhodnutie, ktoré bolo titulom exekučného plnenia, bolo následne zrušené, treba akceptovať. Zrušenie právoplatného rozhodnutia v danom prípade (predmetom konania bol nárok na náhradu škody) nezakladá bez ďalšieho právo sťažovateľov na vrátenie poskytnutého plnenia, pretože rozhodujúce je, či právny dôvod plnenia spočíval na reálne existujúcom hmotnoprávnom základe. Názor sťažovateľov, podľa ktorého zrušenie právoplatného rozsudku zakladá samo osebe právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, by bol akceptovateľný iba v prípade právoplatného rozsudku majúceho konštitutívne účinky, čo však v tejto veci nie je splnené, keďže išlo o rozsudok deklaratórnej povahy. Znamená to, že zrušeným právoplatným rozsudkom bola len deklarovaná (nie teda konštituovaná) existencia hmotnoprávneho dôvodu plnenia. Samotné právoplatné rozhodnutie preto nepredstavovalo právny dôvod plnenia (v zmysle § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka), ale len formu autoritatívnej súdnej ochrany dôsledkov existencie tohto právneho dôvodu.

12.2. Per eliminationem možno dospieť k záveru, že právoplatný rozsudok súdu bude právnym dôvodom plnenia (v zmysle § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka) len vtedy, ak sa právoplatnosťou rozsudku konštituuju (zakladajú, menia alebo rušia) práva a povinnosti subjektov právnych vzťahov. Ak bude takýto rozsudok na základe mimoriadneho opravného prostriedku zrušený, potom pôjde o právny dôvod plnenia, ktorý dodatočne odpadol (v zmysle § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Uvedený záver potvrdzuje správnosť rozhodujúcej úvahy krajského súdu, podľa ktorej o žalobe sťažovateľov na vydanie bezdôvodného obohatenia bude možné rozhodnúť len po tom, čo sa vyrieši, či pohľadávka žalobcov voči sťažovateľom (ktorá bola už exekučne vymožená) je dôvodná. Ak by sa totiž táto pohľadávka napokon ukázala ako dôvodná, potom by plnenie získané žalobcami od sťažovateľov nebolo možné považovať za bezdôvodné obohatenie. Práve táto rozhodujúca otázka sa rieši v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 4C 40/2004, a preto je namieste, aby pred rozhodnutím o uplatnenom nároku sťažovateľov na vydanie bezdôvodného obohatenia bolo najprv rozhodnuté o dôvodnosti, či nedôvodnosti uplatneného nároku žalobcov na náhradu škody.

13. Z uvedených rozhodnutí, na ktoré poukazovali strany sporu vyplýva, že niektoré z týchto rozhodnutí (rozhodnutie NS SR sp. zn. 5 M Cdo 17/2009) sa síce zaoberalo otázkou počiatku subjektívnej premlčacej doby pri vydaní bezdôvodného obohatenia plnením z dôvodu, ktorý odpadol, avšak nezaoberal sa tým, či je pre zodpovedanie tejto otázky rozhodujúce, či je rozhodnutie súdu, ktoré bolo zrušené konštitutívne alebo deklaratórne. Prečo sa touto otázkou nezaoberal, z tohto rozhodnutia zrejme nie je, avšak vzhľadom k tomu, že predmetom tohto konania bolo posúdenie otázky vydania bezdôvodného obohatenia a premlčania v súvislosti s konaním, v ktorom bol zrušený súdny zmier bol uzavretý medzi účastníkmi konania v konaní o vydaní transformačného podielu, bola táto otázka z pohľadu odvolacieho súdu bezpredmetná, keďže zrušeným rozhodnutím bolo deklaratórne rozhodnutie súdu.

14.1. V rozhodnutí sp. zn. 3Cdo 124/2002 najvyšší súd uviedol, že o bezdôvodné obohatenie získané plnením, ktorého právny dôvod odpadol, pôjde tiež v prípade poskytnutia a prijatia plnenia na základe právoplatného a vykonateľného súdneho rozhodnutia, ktoré bolo neskôr zrušené. Vo všetkých týchto prípadoch môže dôjsť potom k novému prejednávaniu veci a k vydaniu rozhodnutia, ktoré je buď totožné alebo iné, než rozhodnutie pôvodné, ktoré bolo dôvodom pre plnenie a splnenie si hmotnoprávnej povinnosti. Tento právny dôvod teda trvá aj v prípade zrušenia rozsudku, ktorý ho deklaroval, takže v takomto prípade nemožno hovoriť o bezdôvodnom obohatení až dovtedy, kým súd opätovne nevydá svoje deklaratívne rozhodnutie o pôvodne uplatnenom nároku. Z tohto potom vyplýva, že NS SR zaujal názor, že ak išlo o deklaratórne rozhodnutie súdu, bezdôvodné obohatenie vznikne až vydaním nového rozhodnutia.

14.2. Napriek tomu dovolací súd v tomto rozhodnutí tiež uviedol, že podobným prípadom je aj priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (tzv. materiálna satisfakcia), ktorej základ a výšku určuje iba súd konštitutívnym rozhodnutím (len týmto okamihom vzniká záväzok) nezávisle od výšky náhrady žiadanej navrhovateľom (v pôvodnom konaní), a to podľa kritérií ustanovených v § 13 ods. 3 OZ. Preto len po právoplatnosti rozsudku vo veci samej (o základe a výške peňažnej satisfakcie), vynesenom po zrušujúcom rozsudku dovolacieho súdu sa prípadne možno domáhať vrátenia pôvodného plnenia. Uzavrel preto, že v danom prípade k získaniu bezdôvodného obohatenia na strane povinného subjektu

(odporcu) došlo až vydaním (právoplatnosťou) nového, návrh zamietajúceho rozhodnutia o veci ochrany osobnosti a v jeho rámci aj o peňažnej satisfakcii.

15. V rozhodnutí II. ÚS 18/2016 z 09. 02. 2017 ústavný súd uviedol, že právne stanovisko krajského súdu v danej veci, podľa ktorého v danom prípade na rozhodnutie o žalobe sťažovateľov domáhajúcich sa vydania bezdôvodného obohatenia nepostačuje zistenie, že právoplatné rozhodnutie, ktoré bolo titulom exekučného plnenia, bolo následne zrušené, treba akceptovať. Zrušenie právoplatného rozhodnutia v danom prípade (predmetom konania bol nárok na náhradu škody) nezakladá bez ďalšieho právo sťažovateľov na vrátenie poskytnutého plnenia, pretože rozhodujúce je, či právny dôvod plnenia spočíval na reálne existujúcom hmotnoprávnom základe. Názor sťažovateľov, podľa ktorého zrušenie právoplatného rozsudku zakladá samo osebe právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, by bol akceptovateľný iba v prípade právoplatného rozsudku majúceho konštitutívne účinky, čo však v tejto veci nie je splnené, keďže išlo o rozsudok deklaratórnej povahy. Znamená to, že zrušeným právoplatným rozsudkom bola len deklarovaná (nie teda konštituovaná) existencia hmotnoprávneho dôvodu plnenia. Samotné právoplatné rozhodnutie preto nepredstavovalo právny dôvod plnenia (v zmysle § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka), ale len formu autoritatívnej súdnej ochrany dôsledkov existencie tohto právneho dôvodu. Právoplatný rozsudok súdu bude právnym dôvodom plnenia (v zmysle § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka) len vtedy, ak sa právoplatnosťou rozsudku konštituuujú (zakladajú, menia alebo rušia) práva a povinnosti subjektov právnych vzťahov. Ak bude takýto rozsudok na základe mimoriadneho opravného prostriedku zrušený, potom pôjde o právny dôvod plnenia, ktorý dodatočne odpadol (v zmysle § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

16. V Náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 72/2019 z 2. októbra 2019 sa ústavný súd tiež zaoberal tým, či ide o deklaratórne alebo konštitutívne rozhodnutie, pričom uviedol, že rozhodnutie o práve na náhradu nemajetkovej ujmy z dôvodu neoprávneného zásahu do práv na ochranu osobnosti podľa § 13 Občianskeho zákonníka nie je možné považovať za rozhodnutie deklaratórnej povahy. Ústavný súd Slovenskej republiky vychádzal z toho, že sú predmetom posúdenia a úvahy súdu otázky, či sú vôbec splnené podmienky na priznanie tohto práva uplatneného v žalobe a v akom rozsahu. Teda, nejde tu o povinnosť na strane zasahovateľa, ktorá by vyplývala priamo z hmotného práva a už vôbec nie jej rozsah. Jedine vo veci konajúci súd, keď autoritatívne posúdi neoprávnenosť zásahu, ho môže konštituovať svojím rozhodnutím. Na uvedenom nemení nič ani skutočnosť, že možnosť priznania tohto práva vyplýva z hmotného práva, konkrétne úpravy § 13 Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z uvedeného, potom v prípade, ak dôjde k zrušeniu právoplatného rozhodnutia upravujúceho povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy a neexistuje tu žiadne rozhodnutie vo veci, ktorým by bolo toto právo dotknutej osobe priznané, je potrebné vyplatenú sumu považovať za bezdôvodné obohatenie. Preto právny záver alebo názor, že samotný zásah je právnym dôvodom priznania tohto do úvahy prichádzajúceho hmotného práva, je mylný a nemá oporu v právnom poriadku Slovenskej republiky. Keďže ide o konštitutívne rozhodovanie súdu, právnym dôvodom je až samotné rozhodnutie súdu o tom, že také právo vzhľadom na okolnosti prípadu priznáva a v určitom rozsahu (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 72/2019 z 2. októbra 2019).

17. Vychádzajúc z uvedeného je pre posúdenie otázky premlčania v danej veci potrebné tiež uviesť, na základe akého právneho nároku si žalobca nárok voči žalovanému uplatňuje. Predmetom konania na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 11C/60/2003 bol nárok žalobcu (bývalého pracovníka žalovaného) na zaplatenie peňažného plnenia prestavujúceho náhradu bolestného, mimoriadneho zvýšenia bolestného, sťaženia spoločenského uplatnenia a mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia. Následne prebiehalo na Okresnom súde Bratislava pod sp. zn. 12C/494/2012 konanie, v ktorom si žalovaný voči žalobcovi uplatňoval zaplatenie peňažného plnenia podľa § 44a a nasl. zák. č. 274/1994 Z. z., teda nároky na náhradu škody na zdraví spôsobenej pracovným úrazom, ku ktorému došlo počas trvania poistenia zodpovednosti za škodu. Podľa názoru odvolacieho súdu je rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave, ktoré bolo v tom čase právoplatné a vykonateľné a na základe ktorého zaplatila Sociálna poisťovňa (žalobca) spoločnosti Heineken Slovensko, a. s. (žalovanému) celkom sumu 38.236,36 eura (istinu v sume 22.970,80 eura dňa 04. 05. 2016, úrok z omeškania v sume 10.141,98 eura dňa 26. 05. 2016, náhradu trov pôvodného konania v sume 2.756 eur dňa 04. 05. 2016 a náhradu trov právneho zastúpenia v pôvodnom konaní v sume 2.367,58 eura) deklaratórnym rozhodnutím, preto v takomto prípade platí, že zrušenie takéhoto rozhodnutia - rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 5Co/1/2014-164 zo dňa 26. januára 2016 dovolacím súdom nezakladá bez ďalšieho právo na vrátenie poskytnutého plnenia, pretože rozhodujúce

je, či právny dôvod plnenia spočíval na reálne existujúcom hmotnoprávnom základe a v danom prípade tomu tak bolo. Zrušenie právoplatného rozsudku zakladá samo o sebe právo na vydanie bezdôvodného obohatenia len v prípade právoplatného rozsudku majúceho konštitutívne účinky, pričom o taký prípad v danej veci nejde, keďže ide o právo na náhradu škody.

18. Keďže v danej veci bol predmetom konania nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré vzniklo vyplatením náhrady škody žalobcom v zmysle ustanovenia § 44a ods. 2 zák. č. 274/1994 Z. z. o poistení zodpovednosti za škodu, na základe rozhodnutia súdu, ktoré bolo neskôr zrušené, pričom škoda pozostávala z úrokov z omeškania zo sumy 4.352,73 eura ako úroku z omeškania z vyplatenej úrazovej dávky - za mimoriadne zvýšenie náhrady za bolesť a zo sumy 3.165,62 eura ako úroku z omeškania z vyplatenej úrazovej dávky za mimoriadne zvýšenie náhrady za SSU, pričom úroky z omeškania sú podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka príslušenstvom pohľadávky, ohľadne týchto nárokov možno povedať, že rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave, na základe ktorého žalobca plnil a ktoré bolo neskôr zrušené, je deklaratórnym rozhodnutím, preto platí, že právny dôvod plnenia spočíval na reálne existujúcom hmotnoprávnom základe, a teda až vydaním ďalšieho rozhodnutia odvolacieho súdu (konečného) došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 18. 05. 2017 a žaloba bola súdu doručená dňa 07. 05. 2019, teda pred uplynutím dvojročnej subjektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, preto ani odvolací súd, aj keď z iných dôvodov, nepovažoval nárok žalobcu v tejto časti za premlčaný. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je preto v tejto časti vecne správne, preto ho odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

19. Predmetom žaloby boli aj ďalšie nároky, a to zaplatenie sumy 2.623,63 eura ako úroku z omeškania z náhrady trov konania vo výške 5.942,32 eura (3.093,32 eura + 2.849 eur), pričom suma 3.093,32 eura (93.189,50 Sk) predstavuje trovy konania, ktoré žalovaný Heineken Slovensko, a. s. vyplatil bývalému zamestnancovi X. R. na základe rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 11C/60/2005-213 zo dňa 25. novembra 2008. Suma 2.849 eur predstavuje trovy konania žalovaného Heineken Slovensko, a. s. za súdne poplatky zaplatené v konaní vedenom na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 11C/60/2005. Ďalšími nárokmi boli trovy konania v sume 3.093,32 eura (93.189,50 Sk) ako trovy konania, ktoré žalovaný Heineken Slovensko, a. s. vyplatil bývalému zamestnancovi X. R. na základe rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 11C/60/2005-213 zo dňa 25. novembra 2008, suma 2.849 eur ako trovy konania žalovaného Heineken Slovensko, a. s. za súdne poplatky zaplatené v konaní vedenom na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 11C/60/2005, trovy konania v sume 2.756 eur, pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave č. k. 5Co/1/2014-154 zo dňa 26. januára 2016 a trovy konania v sume 2.367,58 eura, pozostávajúce z trov právneho zastúpenia žalovaného Heineken Slovensko, a. s. v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 5Co/1/2014.

20. Keďže suma 2.623,63 eura ako úrok z omeškania z náhrady trov konania vo výške 5.942,32 eura, suma 3.093,32 eura ako trovy konania, ktoré žalovaný Heineken Slovensko, a. s. vyplatil bývalému zamestnancovi na základe rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 11C/60/2005-213 zo dňa 25. novembra 2008 a suma 2.849 eur ako trovy konania žalovaného Heineken Slovensko, a. s. v konaní vedenom na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 11C/60/2005 za súdne poplatky súvisia so základným nárokom, uplatňovaným v konaní pred Okresným súdom Rimavská Sobota, pričom v zmysle ustanovenia § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka tvoria jeho príslušenstvo, potom pre tieto nároky platí, že žalobca ich plnil na základe rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave a toto rozhodnutie bolo neskôr zrušené, pričom toto rozhodnutie je deklaratórnym rozhodnutím (tak, ako bolo konštatované vyššie), preto platí, že právny dôvod plnenia spočíval na reálne existujúcom hmotnoprávnom základe, a teda až vydanie ďalšieho rozhodnutia odvolacieho súdu (konečného) došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 18. 05. 2017 a žaloba bola súdu doručená dňa 07. 05. 2019, teda pred uplynutím dvojročnej subjektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle ustanovenia § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, preto ani odvolací súd, aj keď z iných dôvodov, nepovažoval nárok žalobcu aj v tejto časti za premlčaný. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je preto aj v tejto časti vecne správne, preto ho odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

21. Zostávajúcimi nárokmi sú sumy 2.756 eur ako trovy konania, pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod č. k. 5Co/1/2014-154 zo dňa

26. januára 2016 a trov konania v sume 2.367,58 eura, pozostávajúce z trov právneho zastúpenia žalovaného Heineken Slovensko, a. s. v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 5Co/1/2014. Ohľadom týchto nárokov platí, že nejde o nárok spočívajúci na reálne existujúcom hmotnoprávnom základe, ale jeho nárok je zrejmy až po právoplatnom skončení veci, pričom závisí od výsledku konkrétneho konania. Ak teda tieto sumy boli na základe rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave č. k. 5Co 1/2014-164 zo dňa 26. januára 2016 žalovanému Heineken Slovensko, a. s. priznané, už zrušením tohto rozhodnutia došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia v tejto časti, pretože zrušením rozhodnutia krajského súdu nebolo zrejme, kto bude mať úspech v konaní a v tom čase nemala nárok na zaplatenie trov konania žiadna zo strán, keďže konanie nebolo právoplatne skončené. Už zrušením tohto rozhodnutia teda došlo o plnenie z právneho dôvodu, ktorý odpadol. Až po novom rozhodnutí vzniklo strane úspešnej v konaní právo na zaplatenie priznanej náhrady trov konania, pričom v danom prípade to bola opačná strana ako pôvodne. Keďže rozhodnutie NS SR bolo vydané dňa 8. decembra 2016 a žaloba bola na súde podaná dňa 07. 05. 2019, bola podaná po uplynutí dvojnásobnej subjektívnej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle ustanovenia § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, preto je námietka premlčania v tejto časti podaná dôvodne. Pre uplynutie subjektívnej doby sa súd objektívnou premlčacou dobou už zaoberať nemusel a táto ani nebola v konaní namietaná. Z uvedeného dôvodu odvolací súd v tejto časti rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil a žalobu v časti zaplatenia sumy 5.123,58 eura (2.756 + 2.367,58) zamietol.

22. O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, 2 a § 255 ods. 1 CSP, a keďže žalobca mal v konaní úspech v rozsahu 75,84% (zo sumy 21.207,88 eura mu bola priznaná suma 16.084,30 eura) a žalovaný mal úspech v rozsahu 24,16% (žaloba v časti zaplatenia sumy 5.123,58 eura bola zamietnutá), celkový úspech žalobcu je 51,68%, preto mu odvolací súd priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 51,68% (75,84% - 24,16%). O výške náhrady trov konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Na záver odvolací súd ešte poznamenáva, že výrok o trovách konania v rozsudku súdu prvej inštancie nekorešponduje s jeho odôvodnením.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).